

Posudek vedoucího bakalářské práce Zuzany Fučíkové
Samizdat z pohledu textologie a ediční práce

Práce Zuzany Fučíkové se zabývá jevem, který teoretickou ani literárněhistorickou pozornost v současné české literární vědě už příliš nepoutá, ale současně jako by zůstával ve své předpokládané obecné srozumitelnosti z přelomu let 1989/90, která se ovšem postupně z obecného povědomí – přinejmenším u studentů – vytrácí. Paradoxní situaci podmiňuje chybějící fundamentální materiálové zpracování, a nejnovější řada zamyšlení nad jevem (publikovaná v revui *Souvislost* 2013, č. 3) se tak trochu zabývá konceptualizací něčeho, co je možná „jinak“ nebo „jinde“.

Předkládaná bakalářská práce se z rozsáhlého rejstříku témat věnuje otázce, co ze samizdatové produkce Edice Expedice o 232 titulech z let 1975–1989 bylo od roku 1990 realizováno v tištěné podobě na území Československa, resp. Česka, a v jaké vydavatelské a redakční péči.

Autorka se ovšem zprvu zabývá samotným pojmem „samizdat“ a s pomocí základní literatury předmětu (Gruntorád, Vrba, Richterová) vymezuje jeho základní významy pro literární život 70. a 80. let 20. století, dále připomíná diskusi v samizdatovém čtvrtletníku *Kritický sborník*, tematizující obsah pojmu, jeho účel a textologická úskalí (Kautman, Fidelius, Červenka). Mimo meritum její práce je třeba konstatovat, že tehdejší debata zůstala otevřená a po roce 1990 nikdo ze zúčastněných ani nikdo další na impulsy tehdejší polemiky nenařádal. Za jistý způsob odpovědi lze nicméně pokládat způsob, jak s vlastními texty uveřejněnými v samizdatu a otištěnými pak po roce 1990 zmínění autoři nakládali – tj. s jako regulérní knižní nebo časopiseckou tvorbou, lišící se toliko médii „nosiče“ a politickou hrozbou policejních a soudních sankcí, spojenou s tzv. vládou jedné strany.

Jádro bakalářská práce spočívá v evidenci a zhodnocení vydavatelských postupů při přebírání samizdatové produkce Edice Expedice do nejrůznějších edičních plánů po roce 1990. Autorka vycházejíc z podrobné statistiky pojednala produkci EE dle základních literárních druhů a žánrů a zjistila, že z 232 titulů jich po roce 1989 nebylo vydáno 60. Na zbývajících 172 titulech je shledáno, že „žádná z edičních poznámek svazků připravených po roce 1989 nenaznačuje, že by samizdatové zdroje, se kterými jejich editoři pracovali a které srovnávali se zněním rukopisů, byly zásadně nespolehlivé, právě naopak, rozdíly mezi textovým zpracováním ‚svobodných‘ editorů a expedičním jsou vesměs marginální“.

Bakalářská práce Zuzany Fučíkové tak přichází s konkrétními nálezy, na něž bude možné v budoucnu seriózně navázat. Limitem předkládaného spisu je jistá přímočarost některých závěrů a jazyková nevyrovnanost, kterou se nepodařilo napravit ani po několikeré redakci textu.

Její bakalářskou práci ale rád doporučuji k obhajobě a navrhuju hodnocení „velmi dobře“.